

परिच्छेद एक

शोध परिचय

१.१ विषय परिचय

बि.सं. २०१७ साल बैसाखमा मेची अञ्चल पाँचथर जिल्लाको ईम्बुङ साप्सुमा जन्मिएका र झापा अजुनधारा नगरपालिका-३, खुदुनाबारा स्थायी बसोबास भएका महेन्द्ररत्न बहुमुखी क्याम्पस इलाममा भुगोल-शिक्षा विषयका उपप्राध्यापक उपेन्द्रप्रसाद आचार्य साहित्यका बहुमुखी प्रतिभाका धनी हुन् । सानैदेखि साहित्य लेखनमा रूची राख्ने उनले कविता, उखान, नियात्रा, कथा र संस्मरणात्मक विधामा कलम चलाएका छन् । उनका विभिन्न प्रकाशित रचनाहरूमा केही उखानहरूलाई लयमा कैद गदा कविता संग्रह (२०६९), मेरो गाउँको कहानी कविता संग्रह (२०७०), दपणकविता संग्रह (२०७१), तथान र त्यसको इतवृत्ति नियात्रा (२०७२), सविक्रम क्षमण र त्यसको पुराण नियात्रा (२०७३), क प सङ्गालो दृष्टान्त कथा र पत्र (२०७५) र स्मृतमा परेको छाप पुनः जीवन प्राप्ति (संस्मरणात्मक निबन्ध) २०७५ गरी जम्मा ७ वटा पुस्तकाकार कृतिका रूपमा पाठकसामु रहेका छन्।

प्रस्तुत निबन्ध "स्मृतमा परेको छाप पुनः जीवन प्राप्ति" मा ११ वटा संस्मरणात्मक निबन्धहरू सङ्गृहीत छन् । यस निबन्ध संग्रहमा सङ्गृहीत सबै संस्मरणात्मक निबन्धहरूमा जीवनको यथाथ पक्षको चित्रण गरिएको छ । लेखक स्वयमले स्वास्थ्य समस्याका कारण भोग्नु परेका र तिनको निराकरणका लागि गरेका प्रयासलाई संस्मरणहरूमा समेटिएको छ। अस्वस्थतासँग सम्बन्धित जीवन भोगाइका यथाथ घटनाहरूलाई जस्ताको तस्तै समेटिएको प्रस्तुत निबन्ध संस्मरणात्मक संग्रहको निबन्धका तत्त्वगत आधारमा विश्लेषण गर्न उपयुक्त

देखिएकाले "स्मृतिमा परेको छाप पुनः जीवन प्राप्ति"को तत्त्वगत आधारमा विश्लेषण गरिएको छ।

१.२ समस्या कथन

आधुनिक नेपाली निबन्धका क्षेत्रमा कलम चलाउने उपेन्द्रप्रसाद आचार्यको स्मृतिमा परेको छाप पुनः जीवन प्राप्ति (संस्मरणात्मक निबन्ध सङ्ग्रह) विधातात्विक आधारमा के कस्तो छ भन्ने प्राज्ञिक जिज्ञासा नै प्रस्तुत शोधको प्रमुख समस्या हो। उनका जीवनी, व्यक्तित्व र कृतित्व सम्बन्धमा विक्रम सम्वत् २०७२ एवम् कविता सङ्ग्रहमा २०७५ सालमा शोधकाय भइसकेको छ। तर उनको स्मृतिमा परेको छाप पुनः जीवन प्राप्ति संस्मरणात्मक निबन्ध सङ्ग्रहमा केन्द्रित भइ विधातात्विक अध्ययन नभएकोले उक्त समस्यामा केन्द्रित भइ निबन्ध सङ्ग्रहको अध्ययन विश्लेषण गनु उपयुक्त हुनेछ। यस शोधको उद्देश्य प्राज्ञिक जिज्ञासाहरूको पूर्तिका लागि र वैध समाधानका लागि निम्नानुसारका शोधप्रश्नहरू रहेका छन्

क, आचार्यका निबन्धगत प्रवृत्तिहरू के कस्ता छन् ?

ख, विधातात्विक आधारमा 'स्मृतिमा परेको छाप, पुनः जीवन प्राप्ति'

कस्तो रहेको छ?

१.३ शोधकायको उद्देश्य

उपेन्द्रप्रसाद आचार्यको स्मृतिमा परेको छाप पुनः जीवन प्राप्ति संस्मरणात्मक निबन्ध सङ्ग्रहको विधातात्विक अध्ययन गरी निष्कर्षमा पुग्नु प्रस्तुत शोधको मुख्य उद्देश्य रहेको छ। यस शोधकायको समस्याको सुव्यबस्थित एवम् बैज्ञानिक ढंगले अध्ययन-विश्लेषण मुख्य उद्देश्य हो। प्रस्तुत शोधकायका लागि समस्यामा उठेका शोध प्रश्नहरूको प्राज्ञिक समाधानका लागि निम्नलिखित उद्देश्यहरू तयार पारिएको छ।

क, आचार्यको निबन्धगत प्रवृत्ति खुट्याउनु।

ख, विधातात्विक आधारमा 'स्मृतिमा परेको छाप, पुनः जीवन प्राप्ति' को

विश्लेषण गनु।

१.४ पूव कायको समीक्षा

साहित्यकार उपेन्द्रप्रसाद आचायका लेख-रचनाहरू बिभिन्न पत्रपत्रिका तथा पुस्तकाकार रूपमा बाहिर आएका छन् । यसअघि उहाँको व्यक्तित्व र कृतित्वको चर्चा समेत भएको पाइन्छ ।

उपेन्द्रप्रसाद आचायका सम्बन्धमा हालसम्म भएका अध्ययनका सम्बन्धमा हेदा तर्पासल बमोजिमको अध्ययन भएको पाइन्छ:

क. नरेन्द्रकुमार मिश्रले (२०७२) सालमा साहित्यकार उपेन्द्रप्रसाद आचायका सम्बन्धमा "उपेन्द्रप्रसाद आचायको जीवनी, व्यक्तित्व र कृतित्वको अध्ययन" शीषकको अप्रकाशित शोधपत्रमा स्नातकोत्तर तहको लागि शोधपत्र प्रस्तुत गर्न क्रममा उनको साहित्यिक जीवनको सम्बन्धमा अध्ययन गरेको पाइएता पनि उनको संस्मरणात्मक निबन्धको विधातात्विक अध्ययन भएको देखिदैन।

ख. सोमनाथ शमाले (२०७५) सालमा साहित्यकार उपेन्द्रप्रसाद आचायका सम्बन्धमा "उपेन्द्रप्रसाद आचायका कविता कृतिको अध्ययन" स्नातकोत्तर अप्रकाशित शोधपत्रमा स्नातकोत्तर तहको लागि शोधपत्र प्रस्तुत गरेको भएता पनि उनको संस्मरणात्मक निबन्धको विधातात्विक अध्ययन भने भएको देखिदैन।

आचायका सम्बन्धमा यति अध्ययन विश्लेषण हुँदाहुँदै पनि उनको पिछ्लो समयमा प्रकाशित 'स्मृतमा परेको छाप, पुनः जीवन प्राप्ति' (संस्मरणात्मक निबन्ध) संग्रहको सन्दर्भमा हालसम्म विधातात्विक अध्ययन नभएको हुँदा निबन्धकार आचायको संस्मरणात्मक कृतिको विधातात्विक अध्ययनमा केन्द्रित यो शोध नवीन र मौलिक रहेको छ।

।
दृष्टिबिन्दु

पाँचाँ परिच्छेद :

निष्कष

उ प्र वि दे प्र
 निबन्ध न विभिन्न वि , टिकाटप्पणी विभिन्न
 विश्लेषणहरूबाट न

२.२ निबन्धको परिभाषा

वि वि स , , ल वि
 स ष वि प्र वि वि वि क वि
 वि न वि वि वि स वि वि प्र ष वि
 निबन्ध साहित्यको प्र वि वि वि स वि वि
 प्र ष वि वि वि न साहित्यकार साहित्य
 समीक्षकहरूले वि प्र देश वि वि वि ख
 परिभाषाहरूलाई वि ल वि

२.२.१ पाश्चात्य साहित्यमा निबन्ध

१. वि न निबन्ध क्ष वि (वि, : .)
२. वि वि वि न चिन्ने व्यक्ति
(वि, : .)
३. क्र ने विकोण चिन्तन प्रस्तुतिकरण निबन्ध (वि, : .)
४. निबन्ध न क वि त्यस्तो वि वि
वि क वि रु (, : .)
५. वि वि वि वि वि क म
निबन्ध (, : .)

विधाहरूङ्गां श्रेयः, उद्देश्य, दृष्टिविन्दु
 शीषकहरूको उपस्थितिबाट सन्निबन्धक
 त्यस्तो प्रि, विषयवस्तुलाई सङ्क्षिप्त रूप
 गद्यशैलीमा प्रस्तुत गरिन्छ
 निबन्धक
 साहित्यका विधाजस्तै तत्त्वहरूबाट निर्मित स
 देश विषयवस्तु त
 प्रस्तुत विषयवस्तु निबन्धका
 तत्त्वहरू विषयवस्तु निबन्धक
 तत्त्वहरूको से निबन्धक
 निम्नलिखित तत्त्वहरूलाई विषयवस्तु, उद्देश्य, दृष्टिविन्दु

२.३.१ विषयवस्तु

अभिप्रायसंग विषयवस्तु, विषयवस्तु, प्रि, विषयवस्तु, दृष्टिकोण, चिन्तन, प्रकृत, स, विक्ष, विषयवस्तु, क्षेत्र, प्रतिबिम्ब, राष्ट्रियता, अन्तराष्ट्रिय सन्दर्भहरूसँग निबन्धको विषयवस्तु, विषयवस्तु, विभिन्न क्षेत्रका विषयवस्तु, विषयवस्तु, सकिन्छ, अन्तरिक्ष, विषयवस्तु, विषयवस्तु, विषयवस्तु

सकिन्धु ि स ि ि न
ि स , ि स निबन्ध न त्र निबन्ध न
ि ि षे क्र ि क्र म स ि
प्र ि ि रु ि ग्र ह

२.३.२ उद्देश्य

ि उद्देश्य ि ि ि त निबन्ध ि त्र
ि ि शे उद्देश्यहरू न त्यस्ता देश रु विषयवस्तु
ि ि क ि न ि त्र ि ि ि तरङ्गहरूले
ि ि षे स रु न
स रु , सांस्कृतिक ि ि ि विसङ्गतिको
न ि न द के
ि न विचारहरूको ि निबन्धका ि रु ि
क ि ि न ि ि न ि
ि उद्देश्य ि न त्यस्तै त्र ि न
ि षे स सन्दभ ि
ष्ट्रे अन्तराष्ट्रिय ि क्षत ि निबन्धहरूले द
ि न निबन्ध स न त्र ष्ट्रे/राष्ट्रियता
/ क्ष ि ि विसङ्गतिको न
स रु द न्द्रे ि रु ि न स ि न
उद्देश्य, ि न ि न ि

२.३.३ भाषाशैली

। ि रु से ळ
 ि रु प्र ष ि रु म्पे
 अनिवायता न ि न अथग्राही ि प्र क
 त ि ि न द क ि थ्यका
 ि न से प्र ि ि गरिन्छ त
 ळ रु ि प्र ळ न ळ ल ि
 प्र क क्ष ि न ।
 लु इ सकिन्छ क ि न क ि ि
 । ळ प्रस्तुत ि न औचित्य
 ि न । ळ त
 प्र ि मं ि न द प्र ि न
 स ि ल स ि न ि बौद्धिक
 ि त्र न क ि न श
 क स प्र ि ि न न ल
 क ि न प्रकृति इ ि , ि , हास्यव्यङ्ग्यात्मक,
 ळ , , प्र ि । रु सकिन्छ

२.३.४ दृष्टिविन्दु

ि फ ि , म नै ि ,
 ि ि ळ व्यक्त क्र
 द ि ि न त्र ि न त्र ळ
 ि प्रस्तुत ि । क । त्र , प्र

ि न स प्र रु दृष्टिविन्दु प्र न ,
 ि प्र न त्र ि प्र
 त रु दृष्टिविन्दुको प्र ि न

२.३.५ शीषक

वर्णार्ता ग्र प्रस्तुत क क
 ि ि न ि प्रस्तुत ि ि ि रु
 ट क क प्र ि ि न ता
 ि स ग्र ि न अस्तित्वलाई न स
 ि न ि ग्र न्द्री
 ि ि ट क ि ि म , ि
 त क अभिव्यक्तिगत विशिष्टतालाई ल प्र ि न निबन्ध
 ि त्ति प्र ि न यदर्याप ि ि रु
 प्र प्र ि ि निबन्धहरूमा त प्र ि
 त्त रु से ि प्र क

२.४ निबन्धको वर्गीकरण

स इ निबन्ध प्र न ढ ि न
 ि ते अभिप्रायसँग ि न प्र म गद्यात्मक
 द त प्र ि प्र न ढ प्र
 ि त प्रकृतिको ढ ि न ि निबन्ध
 प्र न ि न न स्वतन्त्र द
 ि ि न रु अनुसन्धानात्मक प्र ि त्र

प्र न रू ि ि , ि रू विशिष्टाकृत
निबन्ध ि त्र ि गरिन्छ
निबन्ध स ख ि क्ष सङ्क्षिप्त त गद्याविधा
यसाभिन्न त स त्र क ि न
ि ि ि ि ि ि प्रस्तुत सकिन्छ
त्यस्तै त विषयवस्तुले प्र क प्रकृत, स ि ,
ि , ि स विकोण चिन्तनहरूलाई म
सकिन्छ ि ि ि प्रस ि विशिष्टताका ि न रू
प्र ि ि ि ि ि ि ि ि न

२.४.१ भावको प्रधानताका आधारमा

प्र ि न रू ि ि न
आत्मपरक र वस्तुपरक। त ि न ि त ि भनिन्छ
निजात्मक प्रकृतिका निबन्धहरूमा ि न ि ल रू
प्र न त्यसाभिन्न ि त ि , ि ि ि ि
, आत्मकेन्द्री त प्रस्तुति संस्मरणजन्य सन्दभ ि
ि प्रस ि रू क त त
ि न त , विचारात्मक, के स त ि विभिन्न
ि सकिन्छ ि ि के
ल न प्रस ि त्र ि न त त प्रकृतिको
निबन्ध भनिन्छ त्यस्तै ि स ि स ष ि प्रस ि
विचारात्मक निबन्ध के ि निश्चल त
अभिव्यक्तिका के प्रकृतिका ि न रू

स्मृतिबिम्बका स त्र ा स त निबन्ध ि
 न सकिन्छ
 ि ि ि त्र न स त
 त्र ा स त ि न रु न ि ि
 वपर्याविषयको प्रस ि के प्र ा त से सङ्क्षिप्त
 ल त ि न रु व ि ि ि
 वृत्तान्तको समन्वयात्मक प्रस्तुति विवरणात्मक निबन्धहरू
 न व , ि न स त्र प्र
 न त वणनात्मक ि प्र न त विवरणात्मक निबन्ध
 ि न (, : .)

२.४.२ विषयवस्तुका आधारमा

ि न ि विषयवस्तुहरू क्षेत्र म ने क
 न ि स त ि स ि न स रु प्र
 क त्यस्ता विषयहरूमा ि न , ि
 सन्दभहरूदेखि , ि , - स ि , - ि ि
 क ि न ि त्र ि ि स ि न
 , ि , सांस्कृतिक, प्राकृतिक, ि , ि ि , ि ,
 दार्शनिक ि ि ि सकिन्छ (, : .)

२.४.३ धारा वा वादका आधारमा

निबन्ध क्र ि न त विषयशिल्पाभिन्न
 प्र प्र ते क ि स ि न
 ि न के स्वच्छन्द ि ि ने त

निबन्धाभिन्न क र्ति स् र्ति र्ति
 प्र क क र्ति न् र्ति स् र्ति ल्
 न् र्ति र्ति र्ति अस्तित्ववादो-
 विसर्गातिवादो र्ति प्र र्ति क
 उपस्थितिका र्ति न् र्ति, स्वच्छन्दतावादो, प्रगातिवादो,
 र्ति र्ति, अस्तित्ववादो-विसर्गातिवादो, प्र र्ति र्ति र्ति
 र्ति र्ति सर्किन्छ (, : .)

२.४.४ शिल्प संयोजनका आधारमा

यद्यपि निबन्धको शिल्पविधान र्ति र्ति र्ति सङ्क्षिप्त
 त् द् , र्ति र्ति प्र र्ति
 ले स्वरूपहरू न् निबन्धलाई र्ति न्
 आख्यानरहित के र्ति विकोणताका क्ष र्ति र्ति
 यर्साभिन्नको र्ति र्ति ख त् र्ति तार्किकता, व ख त् ,
 हास्यव्यङ्ग्यात्मकता र्ति प्रवृत्तिलाई र्ति र्ति
 र्ति , क त् र्ति ले र्ति र्ति यर्साभिन्न
 र्ति र्ति र्ति र्ति
 आख्यानात्मक, स ल त् , व्याख्यात्मक, हास्यव्यङ्ग्यात्मक, र्ति ,
 मनोवैज्ञानिक, स त् , त् त् , वक्तृतात्मक, , र्ति ,
 र्ति , चित्रशैलीपरक, र्ति , व र्ति र्ति
 सर्किन्छ (, : .)

२.४.५ नव उपाविधा वा तुल्य उपाविधात्मक स्वरूपका आधारमा

ि न स ति ढ कनिष्ठ ि रु
 गरिन्छ ि , , न ि स ि ति ि
 क्ष ि रु लिइन्छ , ि त्रै
 ि शिल्पसंयोजनका ि प्रा दि
 त ि ि /मिसिए ि ल ि रु
 स , आत्मवृत्तान्त/ त , , अन्तवाता, ि ि,
 त्र ति , ि ; ि त्र, गोष्ठा ति , ि ज ति स द त
 प्र रु स निबन्धलाई प्र ि ल
 ि रु ि ि ि ढ ि ढ ि ,
 प्र ि , ि , ि , मन्तव्य, स क्ष ि ि ि न
 ि स ि ि ति प्र ि विजप्तिहरूलाई
 व ि स ि त्र ि न
 ि ि न ि ि स ि
 त्यस्तै ि श ि , ि , क्ष ि उपाविधात्मक
 स रु ि न सम्बन्ध ि क्र ि
 ि ि श्र , ि ङ विधान्तरण ि ि न गरिन्छ
 ि ि न
 ि स (डायस्पोरिक) ि रु ि
 सकिन्छ चतुवदाले ि ि ि
 न सकिन्छ ि ि ि रु अन्तर्निहित
 क ढ प्र स त्र न (, , .)

परिच्छेद तीन

उपेन्द्रप्रसाद आचार्यका निबन्धगत प्रवृत्तिहरू

३.१ विषय प्रवेश

उपेन्द्रप्रसाद वि न ट के त त्र साहित्यकार
ट के त त्रै वि बौद्धिक छ ट के त
वि त क्षेत्र वि ख वि क्ष क्षेत्रमा
उपप्राध्यापक वि त क्षेत्र वि न वि वि क न वि
दृ षे उपेन्द्रप्रसाद
प्रा न वि न
म व न क्ष रु न
वि
द वि द वि वि
वि वि न वि वि वि इ वि त्र वि
द श वि वि वि वि वि वि वि
वि ते त्र रु , वि त्र, वि । साहित्यमा
द वि वि क्ष लिँदादेखि वि रुचि
ख । ट वि वि
वि प्र वि वि " केही उखानहरूलाई लयमा कैद गदा" (२०६९)
सं वि वि " मेरो गाउँको कहानी" (२०७०)
वि ल वि वि " दपण कावता सङ्ग्रह" (२०७१) वि ते
वि रु चिनिन्छन्। वि इय " तथाटन र त्यसको

इतिवृत्ति" (२०७२) नियत्रा, "सविक्रम क्रमण र त्यसको पुराण" (२०७३) नियत्रा,

"क प सङ्गालो दृष्टान्त" (२०७५) त्रि रू प्रि

ति ते ति ति न ति

मष्टिष्कघातबाट के क उपेन्द्र

ति ति ति ति प्रि स त

निबन्ध इग्र रू प्रि "स्मृतमा परेको छाप पुनः जीवन प्राप्ति"

(स त निबन्ध) त्रि निबन्धहरू

ति न रू ल रू ट ति ल

ति स रू त त ति

ति

३.२ उपेन्द्रप्रसाद आचार्यका निबन्धगत विशेषताहरू

ति न उपेन्द्रप्रसाद स त निबन्ध इग्र स्मृतमा

परेको छाप पुनः जीवन प्राप्ति प्रि संस्मरणहरू

इ ति इग्र स रू ल ति

त के , ति ति फ स्वास्थ्य म न

स रू क्रु ढ रू

३.२.१ निजात्मिकता/आत्मपरक निबन्धकार

ति त त ति न ति स

त ति त क प्र रू ति निबन्ध ति

त "स्मृतमा परेको छाप पुनः जीवन प्राप्ति"

(संस्मरणत्मिक निबन्ध) ग्र इ ति निबन्धहरू त

ति रू ति त ति प्रस्तुत ति

। ल प्रतिनिधि । स
 क्र स्वास्थ्य म न व त
 न के रू ।
 । रू । न प्रस्तुत । त त
 । न रू । । न

3.2.2 भाषाशैलोगत विशेषता

। न निबन्धहरूमा फ डै । । ।
 । । । ध त प्रस्तुतिकरण
 । । । न उपेन्द्रप्रसाद । ष ,
 ः , बौद्धिकताको । प्रस्तुत । न । न ।
 क्षेत्र म ने पारिभाषिक ग्रे ढ । । क स त ढ
 प्र न त । न स
 स स , न त ढ प्र रू
 ट क क । न इग्रे ट प्र । त
 विषयक्षेत्रको । । ष

3.2.3 यथाथवादी चिन्तन

। त ल । । न । न ल । साहित्यमा
 म । क त्र । स
 रू । । । । न त । । त
 उद्देश्य पूत । । त न

उपेन्द्रप्रसाद निबन्धात्मक रू यथाथवादा चिन्तन रू
सकिन्छ रू रू रू रू रू
बाल्यकालीन न ष
यथाथवादा रू न रू रू ष

३.२.४ आशावादी दृष्टिकोण

"स्मृतात्मा परेको छाप पुनः जीवन प्राप्ति" (संस्मरणात्मक निबन्ध)

रू निबन्धहरू व्यक्तिगत रू
रू न उपेन्द्रप्रसाद रू म रू क्ष रू न रू
क्ष रू रू रू रू रू ल रू रू स्वास्थ्य
रू न विभिन्न रू न रू
, रू रू रू रू रू रू
रू रू रू रू रू रू रू
रू रू रू रू रू रू रू
रू रू रू रू रू रू रू रू रू
रू सकिन्छ न रू रू रू रू रू रू रू रू रू
रू रू रू रू रू रू रू रू रू रू

३.२.५ राजनीतिक छाप र चिन्तन

निबन्धकार उपेन्द्रप्रसाद रू न रू रू रू
प्रि रू रू रू रू रू रू रू
रू रू , रू , रू रू रू प्र
रू रू रू रू रू रू रू रू रू

प्रत्यक्ष
 अस्वस्थ
 फ न
 क म द
 फ र्ण स
 क्रि न रु ल
 न

३.२.६ बौद्धिक निबन्धकार

उपेन्द्रप्रसाद
 प्रध
 बौद्धिकताको प्र
 विषयक्षेत्रसँग म नै पारिभाषिक
 व, जि क ठे

३.२.७ अन्तमुखी निबन्धकार

उपेन्द्रप्रसाद
 उपाध्याय
 निबन्ध
 स्वास्थ्य म न ट क
 स,
 ख, त त वि ट क र्ण स म
 न क न स
 र्ण

परिच्छेद चार

'स्मृतिमा परेको छाप पुनः जीवन प्राप्ति' (संस्मरणात्मक निबन्ध) को विधातात्विक अध्ययन

४.१ बाल्यकालीन पीडामा पौडदा

४.१.१ विषयवस्तु

"बाल्यकालीन पीडामा पौडदा" निबन्ध विषयवस्तु न

स फ बाल्यकालीन स ि

स ल व त ि ि

सदस्यहरूले ि

बाल्यकालीन स ि

ि ि ि ब्रे ि ि ि ि

न प्र ि रु

ि ि ि प्र

ि ि क ि ि प्र

ि

ि ि ि ि

न ि स ि

ल ि ि ि ि ि ि

स ि श रु स

स ल फ न ि

ि ि मं स

स बाल्यकालीन रु प्रस्तुत स
स

४.१.२ उद्देश्य

प्रस्तुत स "बाल्यकालीन पीडामा पौडदा" स फ
ल र्श इ ि ट क
स ि ि श स
प ज स ख ? स
रु क न ? न ि ि ा
ि श त न ण ि
ि रु स्फूत प्रस्तुत ि
स रु न रु ि क्षति क त
ि ा ि न न निबन्ध ि ि
ि न उद्देश्य प्रस्तुत स ि ल ि
त स तै श न न न ि
स ि

४.१.३ भाषाशैली

ि न द ि ि प्र
क न ि ि न स ि हं
ि स ट क प्रत्यक्ष
ल " ा ि स ख
ख , " ि ? व ा
व ?..." (.)

स प्रस्तुत स न प्र रु
 स स प्र नि स
 रैग , लि , रु रि , , त इयामो रि
 ट प्र न स इग्रे ट । प्र
 ऋ स । स रि व्यक्ति रि
 प्र रि प्रस्तुत रि न । त रि रि

४.१.४ दृष्टिविन्दु

प्रस्तुत स त्र फ फ
 ि न त रु लिङ्छ प्र रु दृष्टिविन्दुको प्र
 प्रस्तुत स त्र द रि
 , स त्र प्र रि न प्र रु दृष्टिविन्दु प्र
 न सकिन्छ

४.१.५ शीषक

प्रस्तुत निबन्ध "बाल्यकालीन पीडामा पौडदा"
 ट तै ट रि त्र न व
 रि न ल स रि रि रि
 न स रि न रि
 रि द्र , रि ख
 बाल्यकालीन स - त्र न रि न
 के अत्यन्त ष व त
 रि रि न "बाल्यकालीन पीडामा पौडदा"

४.२ तत्कालीन जीवन बचाइलाई केवल धन्यवाद

४.२.१ विषयवस्तु

"तत्कालीन जीवन बचाइलाई केवल धन्यवाद" फि न फि
फि न उपेन्द्रप्रसाद ल फ ट
फि स लिलि फि न ल
स रु फि न ख स
अत्यन्त =
ड ड फि न फि बाल्यकालीन शिक्षा
फि म फि प्र फि फि क्ष फि
स रु फि क्ष
फि
बाल्यकालीन स फि लिलि स स्थि ।
शैक्षिक ब फि फि न
पारिवारिक स स स्थि
फि फि न न फि शि फि न
स ल स्वास्थ्य म न
फ न फि फि न स

४.२.२ उद्देश्य

प्रस्तुत निबन्ध फि न फि रु
प्रस्तुत रु स
न न फि ल प्र फि
स न निणय सकिन्छ

४.२.४ दृष्टिविन्दु

वि न विषयवस्तु प्रस्तुत क्र वि न , ।
ॐ न दृष्टि न वि न प्र रु ,
रु , , रु वि प्र न
प्रस्तुत तत्कालीन जीवन बचाइलाई केवल धन्यवाद वि न फ
वि रु त्र द प्रस्तुत प्र
रु दृष्टिविन्दुको प्र

४.२.५ शीषक

"तत्कालीन जीवन बचाइलाई केवल धन्यवाद" प्रस्तुत
स त वि न वि न फ बाल्यकालीन
ष वि वि ल बाल्यकालीन
वि त ।
च त रु प्रस्तुत
वि फ ल प ? वि प
वि वि क वि
वि ल च न
प्रा फ न वि प्रस्तुत स त वि न

४.३ मधुमेहसँग पाँठेजोरी खेलदै

४.३.१ विषयवस्तु

मि ए वि क्ष ढ नि सा
वि
स वि व स
न रु वि वि स म वि ल
वि वि वि स
न न
वि वि ह त स स्थ वि
दीघरोगको चिन्ता न वि फ त
वि प्रा वि न स
वि ख न वि
वि स रु वि

४.३.२ उद्देश्य

वि न उपेन्द्रप्रसाद मधुमेहसँग पाँठेजोरी खेलदै
स त वि न फ क्र
वि न प्रस्तुत
च प व स
वि न ट क
न ल स स्थ स
वि च वि न वि वि न ख उद्देश्य

४.३.३ भाषाशैली

इग्ने ट रू प्र । क प्र
ि प्रस्तुत निबन्ध मधुमेहसँग पौठेजोरी खेल्दै ि न
ि न एक कानले सुनेर अकौ कानले उडाउने...() तपाइको
कानमा बतास लब्दै लागेन ि ि टुक्काहरूको प्र
ि ि न त शब्दहरू
चिन्हहरूको प्र स ष घर्वाति, (.)

स प्रस्तुत स C.T. Scan, Atherowin, Blood Sugar, Random Blood
Sugar ...mg%, Effimate (.) ि इग्ने ट रू प्र

ट विषयक्षेत्रसँग ढ नै पारिभाषिक ि इ
ि ि ि त क्षेत्रमा प्र ट रू ि रू
त इग्ने स प्र न
ि न

ग्र भन्नुपदा ि न शब्दहरू ि इ
ि प्र ि ि ि प्रश्न त
रू निबन्ध प्रस्तुत ि न प्रश्न ठ
निबन्धकारबाटै त स स ि दिन्थ ? ि
ि ? ष ? ि प्र
ि न ि मितव्ययिता ि क्ष

४.३.४ दृष्टिविन्दु

निबन्धकारले ि न फ क्र
ि त्र ध व्यक्त ि न स
निबन्धकार त्र रु से ि न त्यस्तो
स प्र रु दृष्टिविन्दुको प्र ि न संस्मरणात्मक
ि न ि स निबन्धकार त्र रु से
इ ि क्ष रु स प्रस्तुत दृष्टिविन्दु प्र
रु न ि न

४.३.५ शीषक

ि न प ल स ल ि
ि त ि ि
क्र ि त ि त क
ि न ि ि न स ि त
ि ि स त ि
ि त ि ि
क ल ि ि प्र
फ स्वास्थ्यमा ः ि स ि ि क
प्र ि प्र ध ि , ि ि
न ि च
, ि छोर्डिदएका ि
त ि स स्वास्थ्य
स ि ि त ि ि ि रु

४.४ न्यूरो सजनसम्म पुग्ने सल्लाह

४.४.१ विषयवस्तु

"न्यूरो सजनसंग पुग्ने सल्लाह" । न स

उत्तराधमा स । न

। न । स रु प्रस्तुत

पहिलेजस्तै म । ।

प्र । न स

न । ।

। । ।

स रु । ल न रु । ।

। ख । । निक्कै प्र

। न फ स्वास्थ्यको ख । ल

। व । न रु । ।

फ ल क स व परिस्थितिमा

। से स सिटिस्क्यान । क ल

ण । । क्र ण ।

। । म ।

त्र । । न रु

स विषयवस्तु

४.४.२ उद्देश्य

प्रस्तुत न न प्रस्तुत
नि न ख श प्रस्तुत नि न नि न स्वास्थ्यलाई
क्र न रु नि न
नि रु नि ल नि ा
प्राथमिकता नि रु नि नि स
न विभिन्न क्षेत्र प्र च स द्वा
नि स ा नि नि नि स उत्पन्न
नि णि व स नि ा
नि नि मं नि नि
विभिन्न क्षेत्रमा स क्ष त स नि
नि ज क्ष नि स्वास्थ्य
ने ठूलो धन हो न निबन्ध प्रत क्ष न नि न

४.४.३ भाषाशैली

प्रस्तुत स ा ब्रं प्रचलित क
प्र इग्रे त प्र नि नि क्षेत्र
म ने त रु प्र नि क नि
स नि नि त नि क्षेत्र सम्बन्धित पारिभाषिक शब्दहरू
C.T. Scan, PP, Advanced CT Scan, स्काटिड, म न , नि , नि ,
नि , नि , द , नि , (.) प्र नि
नि नि ढ रु प्र स नि नि
नि नि नि प्रस्तुत निबन्धमा न नि न स के

खोज्छस् काना आखो, जता जानु त्यतै घच्यान् (.). । क
प्र न क प्र ि न ि

४.४.४ दृष्टिविन्दु

प्रस्तुत न्यूरो सजनसम्म पुन्ने सत्ताह स प्र रु
दृष्टिविन्दुको प्र स , प्र रु त्र द
ि त प्र रु दृष्टिविन्दुको प्र ि
ि न स ि स
ि ? स म ि ? न रु निबन्धकारको
त त ि स त्र
द ि प्र रु दृष्टिविन्दुकै
प्र न

४.४.५ शीषक

त ि फ इष्टमित्र ि
स रु ि ल त प्रस्तुत स ि न
उपेन्द्रप्रसाद ि
ि स रु ि त्र रु ल
स्वास्थ्यलाई ि ि ट क ख
ि स रु ि ि प्र
न मित्रहरूले ि ल ख क्ष ि
त्र निणय स व ि ि स रु
न त्यस्तो स ि ि ि ि

ल ि री न ा न व्यक्तिहरूले ल रु ि
स ट के ि न प्रस्तुत स
उपेन्द्रप्रसाद फ न रु ि
न रु ि ढ ि
न रु ल त
ि स स फ ि
न ल ि प्रस्तुत

४.५ न्यूरो हस्पिटल बाँसबारी र डा देवकोटा

४.५.१ विषयवस्तु

स स ि का ि श
ण ि न से ि ि , वितामोडबाट
ि त्र ण ि न से
. उपेन्द्र ि ि
क्र स ि ि ि
सम्पन्न रु ा ि स र्वाणत
रु निजकाँ त ि न प्रस्तुत ि
स न क उपेन्द्र , स
ि ट स फ क्रा
रु प्रस्तुत न ल क उपेन्द्र
सत्यक्रियाका प्र फ म क्र
फ श्री रु ा ि ि

४.५.२ उद्देश्य

निबन्धमा उद्देश्य
काठमाण्डौसम्मको
स्वास्थ्य
वित्ति
निबन्धकारले
स्वास्थ्य मन्त्रालय
क्षेत्रमा स्वास्थ्य सेवाक्षेत्रमा व्यवस्थापन
क्षेत्रका स्वास्थ्य
संस्थाहरूको उद्देश्य

४.५.३ भाषाशैली

क
ह
प्र
स्त्रि
क्यान्टिन,
CT Scan, Brain Haemorrhage
शब्दहरू चिकित्सा क्षेत्रमा पारिभाषिक

निबन्ध क्षेत्र सम्बद्ध पारिभाषिक
दृष्टि विरुद्ध प्रसिद्ध

४.५.४ दृष्टिविन्दु

निबन्ध प्रसिद्ध दृष्टिविन्दु प्रसिद्ध
दृष्टिविन्दुको प्रसिद्ध निबन्ध कर्त
नस्य निबन्ध क्र
रुद्ध निबन्ध
स्यः त्रुद्ध प्रस्तुत
दृष्टिविन्दुको प्रसिद्ध निबन्ध

४.५.५ शीषक

"न्यूरो हस्पिटल बाँसबारी र डा देवकोटा" निबन्ध न
स्य निबन्ध व्यवस्थापन, स्य क
न्द्र, स्य निबन्ध चिकित्सक
डाक्टरहरूले बिरामीप्रति क्रुद्ध निबन्ध मुक्तकण्ठले
प्रसिद्ध स्य "न्यूरो हस्पिटल बाँसबारी र डा देवकोटा"
क निबन्ध

४.६ अप्रेसन सफल बनेपछिका दिन

४.६.१ विषयवस्तु

नस्य लक्रि शस्य
क्रुद्ध, निबन्ध म

रु स स रु प्रस्तुत ि ल क्रि
 ि स निबन्धकारलाई शल्यक्रियार्पा
 स क प्रस्तुत स व स ि
 ि क रु , न ि रु स्वास्थ्य स
 स रु प्रस ि ल क्रि ि इ ,
 श्री , ि रु , ि ि ,
 न स रु अनुपस्थित ि न स
 त प्रस ि
 स ि क न ि रु
 ि न ि प्रस स
 न न ि न स
 ि रु स ख न स ि
 ि न प्रस ि

४.६.२ उद्देश्य

प्रस्तुत निबन्ध ि न फ प्रे श
 त ि स
 स्वास्थ्य मं न ि ि
 ि स ि , स व स , ि
 स स ि स
 ि चिकित्सकको ि ि न अपरिहायतालाई
 ि न देश

४.६.३ भाषाशैली

त । निबन्धकार स स ल क्रि
स प्रस्तुत
स व स सत्यक्रियाको क्र " स ि
? सक्नुहुन्छ ि न ? सक्छु।निको ? स
?" (. 34) स प्रश् त । प्र
। न ि न स ि न ि ि न ि ,
ि ि , ि , , प्रोब्लम, ण , ; प्यारालाईसिस, ि ,
ि , हे , लिफ्ट, स , , Sugar Free, Bachelors of Nursing,
Class, Briefing, Duty (.) ः ने विषयक्षेत्रसँग ः ने पारिभाषिक
व प्र ि क्षेत्र इ ि
क्लिष्टताको

४.६.४ दृष्टिविन्दु

स प्र रु दृष्टिविन्दुको प्र ि न
प्रस स निबन्धकार स प्रे
, स व्यवस्थापकीय क्ष, क रु स -
व त्र द प्रस्तुत

४.६.५ शीषक

"अप्रिसन सफल बनेपछिका दिन" निबन्ध ि न प्रे
श स क्र रु ि निबन्ध
ि न स व ष इष्टमित्रबाट

१ न

१ न

न

१ न

४.७ अप्रेसनको टाँका खोल्दा

४.७.१ विषयवस्तु

१ न १ न ३ स डिस्चाजको १
 प्र क्ष स रु १ न
 स १ १ स न १ न
 १ १ १ १ न १ १ न
 ३ १ स ज रु क
 रु प्रस्तुत व च त १ क ज
 ख १ फ क चिन्न है
 क १ न नसहरू
 न व्यक्तिहरू क क उपेन्द्र
 १ १ न १ न १ न १ न
 १ १ डिस्चाजको प्रतीक्षा
 स १ रु ट , क म ट १
 स स रु १

४.७.२ उद्देश्य

१ १ फ त १ १
 न न स स्थ १ त म न
 १ ख क्ष १ त १

सि स सि त्र स ट डाक्टरहरूमा

सि न निबन्ध ः सि फ फ
? श ? ? ग
? ा ? न सि
चिकित्सकहरूलाई सि ग ण - ण
त सि रु क नसहरू
रु न सि ा सि ति रु सि
सि रु सि न फ
रु सि न प्रस्तुत ग भन्नुपदा
न सि न श

४.७.३ भाषाशैली

प्रस्तुत सि न ा निबन्ध द सि सि
सि न सि न सि न प्रयुक्त शब्दावलीहरू
स क्षेत्र म न स - क , ,
डिस्चाज, नै , ब्रे , डिब्बा सि शब्दहरूको प्र क
सि स सि न " इ
न सि ? न सि सि स ? सि सि
ख सि (.) स प्रश त ा सि त्र क
ा सि न सि क्ष प्रे
ा सि ा शब्दहरू , क , , च सि

शब्दहरूको प्र

ग्र निबन्ध

।

द

४.७.४ दृष्टिवन्दु

नि न्द्र प्र रु नि नि रु दृष्टिवन्दुको
प्र नि न्द्र प्र रु नि नि रु
नि न्द्र प्र रु नि नि रु
नि न्द्र प्र रु नि नि रु
नि न्द्र प्र रु नि नि रु

४.७.५ शीषक

हे ल न्द्र नि
रु नि नि नि श प्र नि
ल ल न्द्र नि प्ररु नि नि
न रु नि नि नि नि नि
नि रु प्रस्तुत नि नि श
नि प्रस्तुत नि नि ल नि "अप्रेसनको
टाँका खोल्दा" नि रु नि देखिन्छ।

४.८ डा. उपेन्द्र देवकोटासँग भलाकुसारी र डिस्चाज हुँदा

४.८.१ विषयवस्तु

प्रस्तुत निबन्ध "डा. उपेन्द्र देवकोटासँग भलाकुसारी र डिस्चाज हुँदा"
निबन्ध नि न्द्र प्र रु नि नि रु
म नि रु प्रस्तुत रु

ि न दिग्दाराको ि न क
 ि ि द्वै ि स ि न ि ि उपेन्द्र
 प्रत्यक्ष ख ि ल प्र फ
 निबन्ध त न ि न क
 ि ि स प्रा ि न ज ि न क
 ि ब्यक्ती ि
 न न ि न प्रस्तुत
 ि ि स ि
 क गङ्गाघरस्थित ि स म व क्र ि न
 ि स रु प्रस्तुत ि

४.८.२ उद्देश्य

न्युरोर्चाकित्सक . उपेन्द्र ि प्रतिको तै ट ,
 , त , निष्ठा म ि प्रस्तुत ि न

३

४.८.३ भाषाशैली

विषयवस्तुलाइ प्रस्तुत ध ि न ,
 ि स ि ि द न व्यक्तीबोला, क ,
 बिषयक्षेत्रसंग म ने पारिभाषिक शब्दहरु ि ब्रं प्रचलित
 न ङ रु प्र ि ि ि
 ि न प्रेष

४.८.४ दृष्टिबिन्दु

स प्र रु दृष्टिविन्दुको प्र ि न
प्रस स निबन्धकार . उपेन्द्र
, ढ , स ि मुक्तकण्ठले त्र ष प्रस्तुत

४.८.५ शीषक

क ि न ि ढ
न स्टाफहरूको क
फ इ ि बिरामीहरू ष ि न त
ि त प्र क उपेन्द्र ढ
क ि मं च म ि
स स्थ ि ि ि प्रस्तुत
ि न ि स रु ि "डा. देवकोटासँग भलाकुसारी र
।डसचाज हुँदा " ि न शिषक

४.९ सत्रदिने काठमाण्डौ डेरा बसाई

४.९.१ विषयवस्तु

" सत्रदिने काठमाण्डौ डेरा बसाई" स निस्किरणछाँ
ि म ि क ि ि

ो म ड ड रु ि स रु
 प्रस ि स ि ि ि ि
 ि न प्रस्तुत
 रु ि ि भिन्न ट रु
 स रु
 ि स ि रु
 प्रस्तुत ि न ि स न

४.९.२ उद्देश्य

ि न णं व से ा प्र व्यङ्ग्य
 , म ा
 न ि ि ि न
 व्र न , न ा फ
 ि त ि व न ि
 , ि ा न स प्रा क्रं ि
 ि न श

४.९.३ भाषाशैली

विषयवस्तुलाइ प्रस्तुत ध ि न , ि स
 ि ि द न ा न ि न स ि न
 ि ि न CT Scan, Rest, Report, Hospital, Discharge, Brain Haemorrhage,
 Air Ticket, Delay, Briefing, Airport, रिजभ, फ्ल्याट म ने विषयक्षेत्रसँग
 म ने पारिभाषिक व प्र ि क्षेत्र इ
 ि क्लिष्टताको ि न (. .)
 ि न क ा प्रश्नोत्तरको रु प्रस्तुत

स । ि ? स व ? । ?
 स प्रत क्ष ि न त ष ि न
 प्रे

४.९.४ दृष्टिविन्दु

प्रस्तुत ि न ि से स ि
 त्र निबन्धलाई ि प्र रु केन्द्रीय दृष्टिविन्दुको
 प्र त ि प्रश्न , त्र
 प्रत्यक्ष प्रस्तुत ि न त ष

४.९.५ शीषक

प्रस ि न ि न स । ि स
 नफकदासम्म त से ष । स
 चित्रण स ि ि
 अविस्मरणय ि न प्रस्तुत ि न
 त से । , श परिपुर्तामा स ,
 त स प्र ि न
 ि प्रस्तुत निबन्ध
 । "सत्रोदने काठमाण्डौ डेरा
 बसाई" क

४.१० पुनः जन्म पाएर बाँचरहेछु

४.१०.१ विषयवस्तु

न बोलिचालीको न फि से
त फि स फकिनुलाई : न
भनिन्छ प्रस्तुत फि न फि न ल
मे फि स्वास्थ्य स फि : न स
फि; फि न फि न फ , फि
स फि रु फ श्री
प्र सक्रियताबाट ब विभिन्न
प विभिन्न स रु ध स
फि रु ल

४.१०.२ उद्देश्य

प्रस्तुत फि न फि न फ दहिलो त
स ध सकिन्छ न
फि न न स्वास्थ्य न म त , फि
ख स फि ट सकिन्छ
न फि न फि प्रस्तुत फि न फि न श

४.१०.३ भाषाशैली

विषयवस्तुलाई प्रस
द न प्रस्तुत निबन्ध
क
त फ
स ? क ?
? स ? (.) स
प्रश त

४.१०.४ दृष्टिबिन्दु

प्र रु केन्द्रीय दृष्टिबिन्दुमा
नि ; से
नि क्र फ रु प्रत्यक्ष
प्रस्तुत त्र नि न व्यक्तिहरूको
ल । से

४.१०.५ शीषक

प्रस्तुत नि नि फ स्वास्थ्यको
स नि ; स नि डाक्टरहरूको प्र
फ प्र च च ह
त शि स स्थ
नि स स फ नि नि

आफन्तहरूका न रू स ि ल फ
 ि ि फ ि प ि न
 व त त च
 प्राप्ति न त
 ि न "पुनः जन्म पाएर बाँचरहेछु" क

४.११ डा. उपेन्द्र देवकोटाको अतुलनीय योगदान र उनीलाई श्रद्धासुमन

४.११.१ विषयवस्तु

प्रस्तुत ि न ि न स क ि
 ख ि न ि ि त . उपेन्द्र
 श्रद्धापुवक स ि न :
 प्रप श्रे . न . त , ि ि
 त प्र ि ि न ि न .
 स ि न स स जे ि ि
 : ि क ि
 ि ि ि ल त्र ड्युटा उपेन्द्र
 ि ल ि प्रतिको
 . स ल ब्रह्मालिन
 ि न त ने
 ि श्रद्धाञ्जली

प्रांति संघके विविध
तः विनन्त

४.११.२ उद्देश्य

प्रस्तुत विन विन विन समस्याग्रस्त स
क उपेन्द्र वि वि त स वि न
त नै त न न वि
वि न स वि क स
द के वि त विज्ञान वि ज
प्रांति म म्ब त्र सधभरालाई ख
क वि न प्रस्तुत वि न नै त त न
न वि क उपेन्द्र वि त्यसप्रति
त वि वि श्रद्धाञ्जली वि त रु
क त स
वि के वि न श रु न

४.११.३ भाषाशैली

प्रस्तुत वि न वि न वि क वि वि क
वि क स द रु वि न
स द रु प्र वि त वि वि
वि न भुतो न भावयित क
वि वि स व्यक्ति वि वि स व्यक्तिहरुको
क न न वि त वि

निबन्धकारले इति शब्द प्रस्तुत आयो टप्प टप्यो लभ्यो मीत पुन्यो टारेर टदेन
 तयो (.) / निबन्ध क्रम प्रपक्षि ब
 विभिन्न इग्रे शब्दावलाहरु Asam Medical
 Collegel Dibrugarh India, MBBS, UK Atkinson Morley Hospital (.) स प्र

४.११.४ दृष्टिविन्दु

प्रस्तुत निबन्ध निबन्ध ; से स त
 रु निबन्धलाई निबन्धलाई निबन्धलाई
 प्र रु केन्द्रीय दृष्टिविन्दुको प्र

४.११.५ शीषक

प्रस्तुत निबन्ध ग्र स त निबन्ध भित्रको निबन्ध
 निबन्ध निबन्ध परिस्थितिको द
 परिस्थितीहरु द
 निबन्ध निबन्ध त निबन्ध उपेन्द्र
 प्री म निबन्ध निबन्ध निबन्ध
 मूल्याङ्कन निबन्ध त
 निबन्धको "डाक्टर उपेन्द्र देवकोटाको अतुलनीय योगदान र उनीलाई श्रद्धा
 सुमन" अत्यन्त क

परिच्छेद पाँच

सारांश तथा निष्कर्ष

सारांश

प्रस्तुत त्रिनि उपेन्द्रप्रसाद 'स्मृतमा परेको
छाप पुनः जीवन प्राप्ति' (सत निबन्ध) विधातात्विक ए
शि न्द्र त्रि सं, सं
। म् ए रु रु प्रस्तुत
ि

त्रि ए ि
उपेन्द्रप्र निबन्धात्मक प्र ते रु स स
: प्राप्ति (स त निबन्ध) ि ते
स ? ख स ि स
विधिहरूको प्र ि ? न स रु व
स ि -

. उपेन्द्रप्र ि न प्र ते रु ट
. ि ते "स : जीवन प्राप्ति" (स त
न) ि श श निधारण ि
उपेन्द्रप्र ि ते व के त कृतित्वका म न
न्द्र मिश्रको () " उपेन्द्रप्रसाद , व्यक्तित
कृतित्वको ए () "उपेन्द्रप्रसाद

१ ग (), "दपण" १ ग (), "तथाटन र त्यसको
 इतवृत्ति" १ त्र (), "सबिकम क्षमण र त्यसको पुराण" १ त्र
 (), "क प सङ्गालो दृष्टान्त" (त्र) () "स्मृतमा परेको
 छाप पुनः जीवन प्राप्ति" (स त निबन्ध) । म
 स १ रु

प्रस्तुत निबन्ध "स्मृतमा परेको छाप पुनः जीवन प्राप्ति" (संस्मरणात्मक
 निबन्ध) स त निबन्ध रु इ । निबन्ध
 ग इ । स त निबन्धहरूमा क्ष १ त्र
 १ स स्वास्थ्य स व १
 १ १ प्र स रु १ अस्वस्थतासँग
 म ने रु स स १ प्रस्तुत
 निबन्ध स त ग १ न त्त १ श
 निबन्ध / स रु न
 १ न त्र
 १ रु न :
 प्राप्ती न न न १ १ न श त
 १ श १ १ १ । म
 १ म् १ १ प्रस्तुत न फ
 रु स त १ न १ साहित्यकार
 उपेन्द्रप्रसाद त , न , यथाथवादी, ।,
 न १ १ न रु सकिन्छ १ न -
 क प्र निबन्धकारका १ न १
 सकिन्छ ग न प्रथ क्षेत्रमा व १ । १ त

। निबन्ध ।
प्रतिभा

उपेन्द्रप्रसाद

। त

सन्दर्भग्रन्थ सूची

, उपेन्द्रप्रसाद (). *स्मृतमा* परेको छाप पुनः जीवन प्राप्ति (संस्मरणत्मक *नबन्ध*). प्रे ,

, ष (). *नेपाली नबन्धको पारचय*. त स प , भोटाहिटी, काठमाण्डौ।

, ष (). *नेपाली नबन्ध भाग-२*. प प्र

, (). *शोधविधि*. फि प्र

, न्द्र (). *स्रष्टा सृष्टिः स्रष्टा दृष्टिः*. सं स प्र फि

शोधपत्रहरू

, ष प्र (). *हृषीकेश उपाध्यायको नबन्धकारिताको विश्लेषणात्मक अध्ययन*. फि , न्द्र त क म , , स्नातकोत्तर त्र (प्र फि)

, (). *उपेन्द्रप्रसाद आचार्यका कविता कृतको अध्ययन*. फि , न्द्र त क म , , स्नातकोत्तर त्र (प्र फि)

अनलाइन संस्करण

फि , क प्र . *नेपाली साहित्यको सङ्ग्रह*. समकालीन साहित्य. (<https://www.samakalinsahitya.com>)

(<https://ne.wikipedia.org/wiki/नबन्ध>) ।